

A komáromi zsidó focicsapat

A felvétel a Holokauszt előtt készült – rájuk is emlékezünk január 27-én...

ENSZ Holokauszt emléknap és TuBi Svát

A Komáromi Zsidó Hitközség ezúton hív meg minden érdeklődőt az ENSZ Holokauszt emléknapja és TuBiSvát ünnepe alkalmából tartandó összejövetelére, melyre 2013. január 27-én, vasárnap a Menház Zsidó Kulturális és Közösségi Központban (Eötvös utca 15., www.menhaz.sk) kerül sor. A két nyelven, szlovákul és magyarul folyó program mindenki számára nyitott és ingyenes. A rendezvény a Nemzeti Kulturális Alap és a Szlovák Köztársaság Kormány támogatásával valósul meg.

14:30 – A Horthy rendszer

Az előadás témája a magyar politikai elit és az államapparátus szerepe és felelőssége a holokauszt előkészítésében és végrehajtásában

Dr. Csősz László a budapesti Holokauszt Emlékközpont történésze. PhD fokozatát 2011-ben szerezte a Szegedi Tudományegyetemen (Tettesek, szentanúk, áldozatok. A holokauszt Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében). Kutatási területe a magyarországi zsidóság modernkori története és a holokauszt.

15:15 – Recepteskönyv a halál torkából...

(Túlélési startégiák a koncentrációs táborokban.) – dr. Czinger Szilvia előadása

Kolozsvári rakott káposzta, diós stangli, krumplifánk, mogyorós habcsók, tündőshurka, karfiol palacsintatésztában, rostonsült borjúhús, kocsonya, narancs rúd, Gerbaud szelet, hamis velő tojással, töltött libanyak... egykor közismert ételfinomságok. A sztárszakácsok főzőműsoraiban, a recepteskönyvek széles palettáján és a mostanában oly divatos gasztrobloggerek által írt honlapok szinté mindegyikében fellelhetők a receptek variánsai, modernebb, átdolgozott változatai. Első olvasatra az ételek fajtái a második világháborút megelőző korszak polgári konyhájának világát idézik, mégis van bennük valami egészen rendkívüli és megrázó (hátborzongató).

(Folytatás a 3. oldalon)

Nyertes pályázatok

A Nemzeti Kulturális Alap támogatja „Mi is itt vagyunk” című előadássorozatunkat. A KZSH munkáját 2013-ban ismét segíti a Holland Zsidó Humanitárius Alap. Köszönet érte! ■

Purimi előzetes

A Komáromi Zsidó Hitközség Shalom klubja 2013. február 24-én, vasárnap tartja purimi összejövetelét. A programot Riszovannij Mihály előimádkozónk vezeti. Mindenkit szeretettel várunk! ■

Magyarországi adományozás

Kedves Olvasóink, Magyarországról az alábbi módokon adományozhatnak:

– a mellékelt sárga csekken

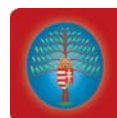
– átutalással a Budapesti Zsidó Hitközség 11707024-20228521-es bankszámlaszámra (OTP), ahol a közlemény rovatban a Komárom szót kell megjelölni

– nemzetközi átutalással a KZSH 2. oldalán megjelölt bankszámlaszámára, minimális költséggel, ha az OTP Bank (a KZSH OTP számlájára) vagy az ERSTE bank (a KZSH Slovenská Sporitelna számlájára) utalnak

– paypalon keresztül:
help@menhaz.sk

Támogatásukat előre is köszönjük!

Támogatónk

Nemzeti
Kulturális
Alap

Készülő kiadványunk

Márciusban megjelenik a Mozaikok a komáromi zsidó közösség történetéből című kiadványunk. Ennek kapcsán hamarosan elkészül Schnitzer Ármin főrabbi német nyelven írt, Zsidó kultúrképek, az életemből című könyve Komáromról szóló fejezetének magyar (fordítja: Riszovannij Mihály) és szlovák (fordítja: Katarína Potoková) változata.

Az ortodox zsinagóga héber nyelvű ülésrendjét pár éve kaptuk ajándékba Izraelből. Toronyi Zsuzsanna átfírta a neveket magyarra, ez is hozzáférhető lesz. ■

Jelvény ajándékba

Jozef Dukes úr Pozsonyból egy érdekes jelvényt adományozott közösségünknek. A komáromi zsidó énekkar jelvényét eddig soha sem láthattuk. Mostantól kiállításunk része lesz a Schnitzer Ármin Mikromúzeumban. ■

Kérjük a támogatását!

Kedves Olvasónk! Kérjük, lehetősége szerint támogassa a Komáromi Zsidó Hitközség programjait, a HH megjelenését, épületeink, temetőnk felújítását.

2008. január 1-től támogatását az alábbi bankszámlaszámokra küldheti (támogatás személyesen a KZSH titkárságán és csekken is lehetséges):

Belföldi átutalás Szlovákiából:

26384962/0900 – Slovenská sporiteľňa vagy
10103804/5200 – OTP Slovakia

Nemzetközi átutalás külföldről:

A KZSH címe: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovakia

IBAN: SK0609000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX

Bakunk címe: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno vagy

IBAN: SK5252000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX

Bankunk címe: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Köszönjük!

Magyarországi olvasóink figyelmébe: Kedves Olvasónk!

Kérjük, hogy az egyházaknak adható személyi jövedelemadója 1 százalékát a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége részére ajánlja fel a 0358-as technikai számon. A MAZSIHISZ rendszeresen támogatja a KZSH munkáját!

Külföldi olvasóink figyelmébe: Támogathat már Paypalon keresztül is!

A Komáromi Zsidó Hitközség megnyitotta Paypal számláját, adományait az alábbi címre küldhetik: help@menhaz.sk

Hitközségi Híradó (Spravodaj) – a Komáromi Zsidó Hitközség lapja (mesačník ŽNO v Komárne). Alapítva 5756-ban (1996), **főszerkesztő** – séfredaktor: Paszternák Tamás (tamás.paszternak@menhaz.sk), Paszternák András (andras.paszternak@menhaz.sk), **munkatársak** – spolupracovníci: Haas Judit, Mgr. Piczek Ferenc, **tördelőszerkesztő** – grafická úprava: Saláth Richárd, **olvasószerkesztő** – jazyková korektúra: Vadász Magda (Budapest), Paszternákné Kertész Zsuzsanna (Komárom), Katarína Potoková (Nitra), **nyomtatás** – tlač: Nec-arte Kft., Komárom, a **KZSH címe** – adresa ŽNO: Židovská náboženská obec, Eötvösa 15, 945 01 Komárno, Slovakia, tel.: 00421/35/7731-224, e-mail: kile@menhaz.sk, tel./fax: 00421/35/7725-355. **Regisztrációs szám:** EV 3424/09. **ISSN** 1337-091x. Alapítva 5756-ban. Realizované s finančnou podporou Úradu vlády SR – program Kultúra národnostných menšín 2012. **Lapunk Önnek készült, kérjük ne dobja el!**

Faliújság rövid hírek

✦ A HH-t, a KZSH-t és a Shalom klubot támogatták: Ágnes és Smuel Navon (Bnei Brak, Izrael) Megová Mária (Komárom), Bruckner Ibolya (Ógyalla), D.V, Alena Bugárová (Bratislava), Karol Fenyves (Liptovský Hrádok), és anonimitásukat kérő adományozók. Köszönjük!

✦ Pályázati támogatásból új padokat szereztünk be, melyeket tavasztól a Menház udvarán helyezünk el.

✦ Tovább bővítettük könyvtárunkat, a kiadványok mellett CD-k is érkeztek. Minden olvasót várunk!

✦ Januárban számos új pályázat adunk be, ezek sikerességétől függ, milyen programokat tudunk megvalósítani ebben az évben.

Kóser pékáru rendelhető

Kóser barchesz és egyéb pékáruk az alábbi hétvégére rendelhetők: **2013. január 25. és 2013. február 22.**

Rendelés az adott héten szerdáig a titkárságon lehetséges. Elérhetőségek: kile@menhaz.sk, Tel: 7731-224. ■

Ünnepel a Hitközségi Híradó

A 200. szám jelentős jubileum a Hitközségi Híradó életében, tizenhét év nagy Aidó. Lapozgatva az archívumot, Raab Feri bácsi már a nyolcvanas években az üresedő padosokról, a kiháló közösségről írt. 2013 elején még mindig itt vagyunk, minden pesszimizmus ellenére léteznek a hitközség, amely nagyrészt a lapnak köszönhetően új tagokkal bővült az elmúlt másfél évtizedben, színes programok várják a hozzánk látogatókat.

Sokak számára a Hitközségi Híradó az egyetlen zsidó hírforrás, ezért mindig is a kiegyensúlyozott tájékoztatás, a széleskörű információáramlás biztosítása volt a cél. Különösen fontos az újság a világgal való kapcsolattartás szempontjából, ma öt kontinensen komáromiak és leszármazottaik olvassák a lapot papíralapon vagy elektronikusan.

Sokan, sajnos már nincsenek közöttünk azok közül, akik 1996 júniusában örömmel fogadták az indulást, rájuk mindig fájó szívvel emlékezünk.

A jubileumon a hangsúly a köszöneté. Egy ilyen kis lap megjelenése főként az önkéntesekből álló csapaton, az évi 4-5 sikeres pályázatból összegyűjtött forrásokon, adományokon múlik. Ez kemény munkával hónapról hónapra sikerül.

A kerek évfordulón ezúton szeretném megköszönni azoknak, akik évek óta segítik ezt a munkát:

Paszternák Andrásnak, a lap ötletgazdájának, aki Izraelből is ugyanolyan energiával vesz részt a munkában, mint itthonról,

Vadász Magdikának Budapestről és **Katarína Potokovának** Nyírábról, akik a szlovák részt gondozzák, sokat dolgoznak a fordításokon,

Paszternákné Kertész Zsuzsának, aki az első számtól a magyar oldalak korrektúráját végzi,

Piczek Ferencnek, aki minden informatikai problémákat megold, az első években pedig a nyomtatásban is segítségünkre volt,

Orna Mundscheinnak, aki hónapról hónapra receptekkel, izraeli élettörténetekkel lát el minket,

Saláth Richárdnak, tördelőknek köszönhetjük a lap ízléses, színes megjelenését,

a **Nec Arte nyomda** csapatának, ahol 2008 szeptembere óta készülnek a HH számai,

Pasternák Antalnak, aki tanácsai mellett az újságot havonta elszállítja a nyomdából a Menháza,

Haas Juditnak, a KZSH irodavetőjének, aki a terjesztésről gondoskodik, és mindazoknak, akik a 200 szám valamelyikében közreműködtek.

A jubileumon azt kívánom, hogy az Örökkévaló még sokáig adjon erőt a csapat minden tagjának, hogy részt vehessen a Hitközségi Híradó szerkesztésében. ■

Paszternák Tamás,
főszerkesztő

A MENHÁZ - Zsidó Kulturális és Közösségi Központ 5764-es terveiről

A Komáromi Zsidó Hitközség új programja idén életrajzokat tartogat minden közösségi számára. Célunk, hogy egy olyan regionális központot váljunk, ahová (internetes látogatás el a komáromi kívül a közösségi közösségi tagjai is. Október 24-ától 26-ig "Vannak emberek..." címmel konferenciát szervezünk a Holokauszt és a második októberrel a szlovákiai magyar közösségek számára az Agárdi Kivándorlástól a Magyarországi Zsidó Kulturális Központig. Ezenkívül pedig egy átlátható, csuknái által szervezett vendéglátó látás szlovákiai és magyarországi zsidó fiatalok. Természetesen a Szalon klub ösztönözött van látogatni maguk a szlovákiai klubja is nyitva lesz a megközelítő két alkalommal. A közösségi szociális munka terén szociális és lelki felkészítés is van. Reméljük, hogy majd az idén megindul a Szalon klub közösségi felhívásának kidolgozása. A Schizzer Árpád Miközöttünk tovább...

Nagyünnepek 5764
MEGHÍVO
2003. szeptember 26. 18:30
Hagyományok ünnepe: a Fehérvári és a Káldi Rósi Házak alkalmából a nagyvárban, Váms Gábor színházban.
2003. szeptember 27. 17:00
Kétnél beszélgetés és tanács az újságról a Szalon klubban.
2003. október 5. 18:00
KÖR NYELV - AZ ENSZ KONFERENCIA
2003. október 6.
A közösségi tagok 1000-át nyitva tart az újságról a klubunk számára. MAZSAR-EMLEKZÉS az emlékezés 1600-át. MAZSAR-EMLEKZÉS az emlékezés 1600-át. MAZSAR-EMLEKZÉS az emlékezés 1600-át.

ELHALALOZÁS
Mély fájdalommal tudatjuk, hogy az izraeli Beer Sheva-ban, október 31. éjjelen elhunyt Holzer Sándor, a családtagokhoz tartozó. A halálát a családtagok közösen gyászolják. A halálát a családtagok közösen gyászolják. A halálát a családtagok közösen gyászolják.

HITKÖZSÉGI HÍRADÓ

2003. szeptember-október 5764. A KOMÁROMI ZSIDÓ HITKÖZSÉG LAPJA VIII. ÉVFOLYAM 80. SZÁMA

A múlt és a jövő hétvégéje Komáromban

Hagyományra azért a Mártírnap alkalmából minden évben közösen emlékezünk a szlovákiai és a magyarországi zsidó közösségekre. A szlovákiai zsidó közösség emlékeztet a holokauszt áldozataira. A magyarországi zsidó közösség emlékeztet a holokauszt áldozataira. A szlovákiai zsidó közösség emlékeztet a holokauszt áldozataira. A magyarországi zsidó közösség emlékeztet a holokauszt áldozataira.

MEGHÍVO
Szeptember 5-án (szombat) egész napos programot szervezünk a Zsidó Kulturális Központban. A programon részt vesznek a zsidó közösségek tagjai és a családtagok. A programon részt vesznek a zsidó közösségek tagjai és a családtagok. A programon részt vesznek a zsidó közösségek tagjai és a családtagok.

Szeptember 22-én, pénteken este kerül elő a zsidó közösség számára a "Vannak emberek..." című konferencia. A konferencián részt vesznek a zsidó közösségek tagjai és a családtagok. A konferencián részt vesznek a zsidó közösségek tagjai és a családtagok.

A Hitközségi Híradó szerkesztősége ezúton fejezi ki együttérzését az Észak-Turkmenisztánban élő zsidóknak, és velük együtt imádkozik a mielőbbi beköltésért!

ENSZ Holokauszt emléknap és TuBi Svat

(Folytatás az 1. oldalról)

A szakácskönyvet ugyanis az egykori lichtenwörteri koncentrációs tábor női barakkjának öt, Budapestre deportált foglya írta a halál árnyékában, flekkfúszttól, bolhaktól és tetvektől szenvedve, az éhségtől csontsoványra fogyva, kimerülten. A receptek 62 év után egy véletlen folytán kerültek elő, amit a recepteskönyv íróinak egyetlen túlélője őrzött meg az utókor számára.

Dr. Czingel Szilvia néprajzkutató-muzeológus, kulturális antropológus. Kutatási területe a higiénia és tisztálkodás kultúrtörténete, zsidó néprajz és folklór, oral history kutatások. Számos tanulmánya jelent meg a feltüntetett témákban. Több fotó és néprajzi kiállítás társkurátora. Jelenleg a Centrőpa Zsidó Családtörténeti Kutatóközpont munkatársa. Pozsonyban született. A Duna utcai gimnáziumban érettségizett. Az Ifjú Székek Tánckarájának hosszú ideig volt tagja. Budapesten végezte el az egyetemet. A szülei ma is Pozsonyban élnek.

16:00 – Tu Bi Svat

A zsidó hagyomány szerint Svát hó 15-én a Fák Újévet ünnepeljük. Az ENSZ Holokauszt emléknapjával való egybeesés szimbólum is, jelképezi, hogy a komáromi zsidó közösség a vészkorszak után is tovább él. Az ünnepről Totha Péter Joel rabbi ad elő.

Totha Péter Joel: Felsőfokú tanulmányait a budapesti Országos Rabbiképző Zsidó Egyetemen, illetve a Jeruzsálemben lévő Ohr Samayach, és Torah VöEmunah Jesivákban végezte. 2006-ban kapott egyetemi diplomát. 2007 márciusától a budapesti Páva utcai Bét Eljáhu zsinagógában rabbi, ahol sikerült újraindítani a vallási életet.

2009-ben került a Honvédelmi Minisztérium Tábóri Rabbintusára, mint rabbi, majd 2012. március 15-én a Honvédelmi Miniszter vezető tábóri rabbivá nevezte ki. Negyedik éve minden második héten a Győri Zsidó Hitközségnél tanít, részt vesz az ünnepeken és temetéseken. ■

Mintha tegnap lett volna..., avagy 200 hónap margójára

Újra megnyitok egy üres Word dokumentumot. Lassan, gépelem be a nevét a megfelelő helyre: hh2013január... Jubileumi számhoz érkezünk, ez lesz a 200. Hitközségi Híradó. Összegyűjtögetem az állandó rovatok cikkeit, helyére kerül a recept, a Stetl rovat, az útinaplóm soron következő részlete. Ezzel párhuzamosan elindul a képek kiválogatása, majd megy az anyag Tomihoz, a főszerkesztő társhoz. Dolgozunk rajta, s továbbküldjük Ricsinek, a tördelőnknek, akinek munkája nyomán elnyeri majd a megszokott, nyomdaképes formáját a lap.

Rutinszerűek ezek a mozzanatok, bár annak idején 1996. június 16-án, a Mártírnap előtt, az Aranyember utcai temető bejáratánál egyikünk sem gondolta volna, hogy még 17 év múlva is megjelenik, az akkor háromoldalas (2 magyar, 1 szlovák), első számát közzöntő közösségi kiadvány.

Lassan felnőtt a lap, meghízott terjedelmében, időről, időre szebb ruhát öltött. Az otthoni nyomtatást és fénymásolást felváltotta a profi nyomdai megjelenés. Az újsággal együtt cseperedtünk mi is a bátyámmal. Gimnazistából egyetemisták lettünk, majd dolgozó emberek. Jöhetett az érettségi, a zh-k és vizsgák végeláthatatlan sora, államvizsga,... egy dologban mindig biztosak voltunk, legkésőbb a hónap végén, esetleg a következő első hetében meg kell jelennie a Hitközségi Híradónak. Amikor a második vagy a harmadik szám tördelésénél lapunk mentoránál, Feri bácsinál ültünk, s ő hosszútávú terveket vázolt elénk, csak legyintettem: „Ugyan, hogy érnék mi meg a 10., a 25., az 50. esetleg a 100. számot?”

Igaza lett, kézbe vehettük, a századikat, s most nekivágunk a kétszázadik-

nak. Egy havilap esetében ez nem kis idő. Nyolc éve raktuk össze az első háromjegyű sorszámmal ellátott HH-t. S abba még belegondolni sem merek, hogy a 300. szám, ha így haladunk 2021-ben jelenik majd meg.

Ideje hát megállni, egy kicsit visszatekinteni, megvonni a mérleget, erőt méríteni, s aztán folytatni, amíg csak a lehetőségek engedik.

Hogy mi maradt meg leginkább ebből az elmúlt 199 hónapból? Az olvasók, a szerzőtársak arca... egy-egy mosoly, kedves szó, kézszorítás... A kezdetekben személyesen vittük házhöz Komáromban a lapot. Beültünk apa mellé az autóba, s nekivágtunk a minden hónapban azonos útvonalnak. Kézbe adtuk vagy a postaládába tettük az újságot. Hosszú időbe telne összegyűjteni mindazok nevét, akik akár egy-egy cikkel vagy rövid olvasói levéllel olyanná tették a Hitközségi Híradót, amilyenek szeretjük. Nélkülük az önkéntes munkájuk nélkül nem ünnepelhetnénk ma.

Jó ideje már a posta kézbesíti a havi rendszerességgel megjelenő tizenkétdalás kiadványt. Eljut a városon kívül a

környező településekre, könyvtárakba, a Komáromtól távolabb szakadt hittestvéreinkhez, szimpatizánsainkhoz. Több mint 400 nyomtatott és közel 250 elektronikus példány lett mára az 1996-ban 30 darab fénymásolt újságból.

Új olvasók jöttek, sajnos jó páran távoztak is a lelkes csapatból. Ők ma már odafentről tekintenek le egy-egy újabb lapszámra, de véleményüket, észrevételeiket már nem halljuk. Nincs nehezebb dolog egy közösségi lap kiadói számára, mint nevetet törölni a címlistából, gyászkeretes írásokban búcsúzni a stabilitást jelentő olvasóktól.

200 hónap... ha 100-150 év múlva valaki elkezd majd kutatni a helyi zsidóság történetét, elég lesz fellapoznia a 90-es évek derekától napjainkig megjelent hasábokat, és hű, részletes krónikáját kapja a 221 éves közösségünk utóbbi tizenhét évének.

Köszönet illeti szüleinket, a nagyszülőket, a rokonokat, akik mindig támogatottak minket, és elviselték, ha egy-egy lapszám tartalma miatt kicsit „összezsicsaptunk” szerkesztőtársammal. Hálásak vagyunk az újság minden támogatójának, korábbi és jelenlegi munkatársának: fordítóknak, az olvasó- és tördelőszerkesztőknek, a hitközség titkárainak, hazai és külföldi „tudósítóinknak”... Sosem terveztünk hosszú évekre előre, de azt megígérhetjük, ameddig erőnkből, időnkből telik, folytatjuk a munkát.

A Hitközségi Híradó szerkesztőinek nevében:

Dr. Paszternák András
Ramat Gan, 2012. december 29.

Könyvajánló:

Gantner Ádám: A siksze

Gantner Ádám negyedik könyvében A Sikszeben a főszereplő, aki egyben a könyv narrátora is az internetes társkereséstől való ön- és közveszélyes függőségétől megszabadulni indul Izraelbe. A Szentföldön azonban nyugalom helyett élete legnagyobb kísértése és szerelme várja a bábeli nyelvek zűrzavarában, egy ellenállhatatlanul szép dél-afrikai zsidó lány személyében, megtévezve egy szintén elragadó, ám katolikus és bizony alkalmanként antiszemita elveket valló felvidéki, magyar hölgy iránti vonalommal.

Mindeközben bepillantást nyerhetünk a nagyszámú külföldi önkéntesek és a kibucban élők nyári táborok hangulatát megidéző munkával, szerelemmel teli mindennapjaiba.

Hősünk gyötrő magánéleti dilemmája és valós identitá-

sának keresése végigkíséri útját a kibuctól beköszönve Jeruzsálembe, ahol vallásos ortodoxokkal próbál zöldágra vergődni a nyakában lógó kereszttel, amelyet átmenetileg felcserél a hőn szeretett Dávid-csillagára, megpihelve Tel-Avivban, majd a kíváncsiságtól és szerelemtől vezérelve a puskaporos, kódbálós Palesztina felé veszi az irányt, némi dunaszerdahelyi és fokvárosi kitéréssel.

A megválaszolásra váró kérdések végig ott sorakoznak a regény folyamán, mint a hovatarozás a holokauszt árnyékában, az identitás égető problémája, döntés a szerelem két fajtája között és a magyarországi antiszemitizmus 'megértése' és azzal együtt a megélése.

Gantner Ádám könyve egymás elfogadásáról szól. A mérész, helyenként provokatív, tabuk sorozatát döntőgató, sokakat érintő problémákat feszegető, lefegyverző őszinteséggel tárgyalt fordulatos regény más - más okokból, egyformán fontos mondanivalót tartogat zsidóknak, nem zsidóknak, félzsidóknak egyaránt, levonva a legfőbb tanulságot: mind egyformán értékesek vagyunk, identitástól, származástól, vallástól függetlenül. ■

Rómában jártam

A Hitközségi Híradó egyik nyári számában beszámoltam arról, hogy Budapesten részt vettem a Holokauszt Emlékközpont által rendezett „Olykorban éltek ők...” tematikus táborban, ahol rengeteget tanultam a holokausztról; megértettem, hogy egyes emberek, hogyan viselkedtek azokban az időkben, amikor saját életük és családjuk életben maradásáról volt szó.

Ebben a táborban nemcsak nagyon érdekes előadásokat hallhattunk ezekről a borzalmas évekről, de rengeteg helyszínre is ellátogattunk, ahol ezek a borzalmak folytak. Egy tábor nagyon jó

figyelmem egy érdekes pályázatra, amit egy híres portugál egyetem és alapítvány írt ki. Témája egy választott ország és a saját országom vészorszakának bemutatása volt. Nem sokat gondolkodtunk rajta, hogy ezen a kétszemélyes pályázaton részt vegyünk-e, mivel ebben a témában otthon érezzük magunkat, és amúgy is ez volt életem első pályázata. Nagy kihívást jelentett számomra! A pályázat témájának Magyarország és Franciaország vészorszakát jelöltük meg. A pályázat portugál nyelven folyt, de nekünk ez sem volt probléma, mivel a barátom, akivel közösen készítettük a

hely arra, hogy barátokra, ismeretségre tegyünk szert. Nos, megismerkedtem egy nagyszerű lánnyal, aki elmesélte, hogy amikor csak ideje engedi, történelmi pályázaton vesz részt. Többször volt sikeres. Augusztus végén felhívta a

munkát folyékonyan beszéli a nyelvet. A regisztráció során megtudtuk, hogy a felhívásra mintegy ötezen jelentkezték szerte a világból. Nem meglepő, hiszen nagyon értékes díjak vártak a versenyzőkre. Az első helyezés egy tíznapos ki-

rándulás Spanyolországba, a második helyezés Portugáliába, a harmadik helyezés pedig Franciaországba. Az ötezes regisztráció hallatán sem riadtunk vissza, hisz nem veszíthettünk semmit, maximum egy jó kirándulást, de tapasztalatot annál inkább szerezhettünk! A pályázat két részből állt. Az első részben megírtuk magyarul a két ország holokausztjának történetét a jogfosztástól a népiirtásig, több mint negyven oldalon. A szövegbe rengeteg, túlélők általi visszaemlékezést is beillesztettünk. A magyar szöveg portugál nyelvre igazi kihívás volt, de szerencsére sikerült! A második része a képek voltak. Egy külön dokumentumba kellett helyeznünk a holokauszt idején készült képeket, képmagyarázattal egybekötve. Ebben a pályázatban többhónapos munkánk van benne, de megérte! Az eredményhirdetésekor ideje, alig hittem a szememnek, amikor megtudtuk, hogy a történelemszakemberek, tudósokból és nyelvészekből álló zsűri a mi pályázatunknak ítélte a különdíjat, ami egy kirándulás volt a mesés Rómába. Tanulmányaim során, rengeteg versenyen vettem részt kisebb-nagyobb sikerrel, de most úgy éreztem meghozta a sok befektetett munka a gyümölcsét. Nemcsak tapasztalatot gyűjtöttünk és sokat tanultunk a munkánk során, de rengeteg élménnyel tértünk haza december végén Rómából. ■

Balogh Ákos

Közel a 8 millióhoz

Izrael lakossága a hivatalos szervek felmérései alapján megközelíti a 8 millió főt. 2012. december 31.-ei becslések szerint 7.981 millió lakója volt az országnak.

A jelentés szerint a népesség 75.4% zsidó, 20.6% arab és további 4 száza-

lék egyéb csoporthoz tartozik. 2012-ben 1.8%-al növekedett a Zsidó Állam lakosainak száma (ami folyamatosnak tekinthető az évtizedben), becslések szerint 170 000 gyermek született, valamint 16 500 új bevándorló érkezett Izraelbe.

Ha a növekedés ilyen ütemben folytatódik, akkor az ország még 2013-ban átlépi a nyolcmillió küszöböt. A jelentés nem tér ki arra, hogy a zsidó vagy az arab lakosság száma növekszik-e majd erőteljesebben. ■

Izrael Állam Külügyminisztériuma adatai alapján: Miklós Dóri

Elnökváltás

A közelmúltban Petr Papoušek urat, az Olmüci Zsidó Hitközség elnökét választották a Csehországi Zsidó Hitközségek Szövetsége élére. Rendszeres olvasónknak ezúton gratulálunk! Mazl Tov! ■

Új elnök

A Budapesti Zsidó Hitközség decemberben Tordai Pétert választotta elnöknek. A Komáromi Zsidó Hitközség nevében ezúton gratulálunk. Új megbízatásához sok sikert és erőt kívánunk! ■

Feuerstein Azriel:

KELJFELJANCSI

6. fejezet 5. rész

Apámnak, aki tényleg okos ember volt, nem volt elég fantáziája ahhoz, hogy az emberi sátán rosszaságát el tudja képzelni, gondolkodott egy kicsit: *„Én nagyon jól meg tudom ezt a fiút érteni. Biztos, hogy rövid életében borzalmas dolgokat élt át. Itt is papírok nélkül van, és minden percben letartóztathatják. Idegen országban, idegen emberek között, akiknek a nyelvét sem érti, segítségre van szüksége, és mindent elkövet, hogy részvétet keltsen tényleg meg kell adni neki minden lehető segítséget, de ez nem jelenti azt, hogy el kell hinn minden szavát. Biztos, hogy rettenetes dolgok történnek most Lengyelországban, de halálgyárak Európa szívében a huszadik században?! És azon felül te képes vagy elhinni, hogy a németeknek most, a sztálingrádi vereség után elég vonat áll a rendelkezésükre ahhoz, hogy sok tízezer családot furikázzanak a kontinensen keresztül, csak azért, hogy meggyilkolják őket? És mi az, hogy eladni mindent és menekülni? Ez először is tilos. Másodsor, melyik ország lesz hajlandó befogadni téged? Átszökni a szigorúan őrzött határokon, hivatásos csempészek segítségével, az biztosan nagyon veszélyes. És mi lesz az öregekkel és a betegekkel, azokat itt hagyod? És mindene fölött, mind a ketten tudjuk, hogy Horthy Miklós kormányzó sohasem lesz hajlandó kiadni a magyar zsidókat a németeknek.”*

Volt valami abban, amit apám mondott. Tényleg lehetetlen, hogy ilyesmi történhetne. És ha ez tényleg igaz lenne, a szövetségesek és a londoni rádió ezzel lenne tele, fenyegetnék a bűnösöket és figyelmeztetnék a zsidókat, tiltakoznának a gyilkosságok ellen. Igaz hogy itt-ott beszélnek a borzalmakról, de elvétve és hihető részletek nélkül. Jugoszláviában vannak partizánok, akik harcolnak a németek ellen. Itt, Kassán nincsenek. Igaz, erdők vannak, de mit csinálsz majd az erdőkben? Hol alszol, mit eszel? És különben is itt egyelőre nincs semmi és talán nem is lesz, hogy az apám mondja. És ha mégis megszállnák a németek Magyarországot, ami nem nagyon valószínű, hiszen a szövetségesei vagyunk a Szovjetunió elleni háborúban, akkor

majd gondolkodunk, mit is tegyünk.

Mint mondtam az élet folyik, mint rendesen. A tanuláson kívül egy kis csoportunk a „földalatti” cionista mozgalomban is részt vesz. A cionista mozgalom ugyan be van tiltva, de senki sem foglalkozik ezzel komolyan. Tanulunk egy kicsit héberül. A központból megérkezik egy kiküldött és feliratkozunk egy félig legális alijára, ami annyit jelent, hogy az alij maga legális, de át kellesz szökni a romániai határon, és majd értesítenek, ha a dolog aktuális lesz. A szüleim nem tiltják meg, csak arról beszélnek, hogy nem kéne-e várni az érettségiig, hogy mit fogok ott csinálni egyedül.

Az üzletben apunak fényes ötlete támadt. Láttam az újságban, hogy Pesten a női turbánok nagyon divatba jönnek, anyám tanácsa ellenére rendelt egy nagy szállítmányt különböző modellekből, ő biztos volt benne, hogy Kassán ezt senki sem fogja megvenni. Kiderült, hogy nem volt nő Kassán, akinek nem lett volna sürgősen szüksége legalább egy turbánra. Apám ragyogott. De a rémhírek napról napra szaporodtak. Földrengés ugyan még nem volt, de a talaj a lábunk alatt fenyegetően ingott.

Úttalan utakon cenzúrázatlan levelek érkeztek Eperjesről. Zsinát és Fülöpöt, anyu nővérét és Ilus szüleit „munkára” deportálták. Micsoda munkára? Licht Zsina egy idős aszszony, aki alig tud mozogni és Fülöp egy öreg melamed, akinek a Gemore tanuláson kívül az egyetlen élvezete a hosszú szárú tajtékipipája volt, amelynek a meggyújtásában annyira szerettem segíteni, amikor náluk vendégeskedtem. Lenkét, anyu másik nővérét és a férjét Baumel Jóska is elhurcolták, ki tudja hová. Ők gyerektelenek voltak, Lenke a tisztaság rabja volt és családi viccnek számított, hogy ha bekopogtál hozzájuk a válasz nem az volt, hogy: „Szabad”, hanem az, hogy: „Ne lépj a küszöbre!” Jóska egy nem kevésbé pedáns főkönyvelő volt, akit évente Londonba szoktak küldeni, ami akkor ritka dolog volt, könyvvizsgálatra. Erős dohányos volt, Angliá-

ból kapott cigaretta dohányt, amelyet egy nedvességmentes cserépedényben tartott, és egy külön gépezettel kellett a „hülznibe” töltött. Volt a táliban egy külön kis olló és ezzel kellett a főlöleges dohányt a kész cigaretta két oldaláról levágni, ami az én feladatomban volt. Nagyrítván különleges megtiszteléseként megengedte, hogy én töltsöm a dohányt a papírhülznibe, bár látszott, hogy a dolog fizikai fájdalmat okoz neki, mert pedáns volt, mint a felesége.

Anyámnak egy harmadik nővére, Dóra és a férje, Krauss Ármin, ők voltak a tulajdonképpeni tulajdonosai a korcsmának, a vendéglőnek, a szállodának és a teleknek is. Dóra néni deportálás közben, de még Szlovákiában, Zsolnán halt meg, 1942. szeptember kilencedikén és ott is temették el. A férje, Ármin, a fia Fülöp és a felesége, Irén és a három hónapos kislányuk, deportálásban pusztultak el, anyukám nem volt képes a sírást abbahagyni.

Egy szép napon, 1943. szeptember vége felé, anyu egy üzenetet kapott a bátyjától, hogy este látogassuk meg. Altmann Zoltán, hatvan év körüli jó módú magánzó, volt bőrgyáros, aki, miután a gyárát eladta, nyugdíjba ment. A felesége, Erna halála után, vett egy szép villát a város peremén, és ott élt Sárival, a házvezetőnőjével, aki mindenben a gondját viselte. Megszoktuk látogatni Zoltánt, minden külön meghívás nélkül. Akkoriban privát házakban nem nagyon volt telefon és mindenki, aki érkezett általában szívesen lett fogadta, ezért találtuk különösnek a külön meghívást. Zoltán lánya Erzsike, a férjével, Haim Gerstellel 1939-ben alijázott, ezzel bebizonyították, hogy több eszük volt, mint sok másnak. A fiukat, Izsót munkaszolgálatra hívták be és ott lelte halálát. Mindig nagyon szerettem Zoltán bácsit meglátogatni. Volt egy nagy könyvtárszobája, üvegajtós könyvszekrényei tele díszkötésű magyar klasszikusokkal, nagy, mély bőrkarosszékekkel és állólámpákkal. Ha egy könyvet kaptam tőle kölcsön, mindig nagyon vigyáztam rá, hogy be ne piszkolódjon. Egész nap találgattuk, hogy mi lehet a különös üzenet oka. ■

Folytatása következik...

EGY ÉV IZRAELBEN

Dr. Paszternák András útinaplója

XVI. rész Kutatói gondolatok

(2011. július 13., szerda)

Ma reggel a buszról leszállva azon töprengtem, hogy eddig minden munkahelyemre valamilyen 1-es számú tömegközlekedési eszköz vitt, Pesten a 91-es, itt a 61-es...

Furcsa dolog kutatónak lenni, vannak napok, amikor szárnyal az ember, élvezi a felfedezés örömét, a lombikok, kémcsövek, küvetták, műszerek varázslatos világát... és persze vannak napok, amikor a kísérletek nem úgy sikerülnek, ahogy elterveztük, mikor szórnak az adatok, mikor a mikroszkópban valami egészen mást látunk, mint amit szerettünk volna...

Szerencsére a mai nap az első kategóriába tartozott. Mérés, elmélkedés a látottakon, műszer tesztelés, szakmai megbeszélés... s a munka gyümölcseként végre megkaptam a laborkulcsot. Így már nem lesz gond, ha én leszek az utolsó esténként; esetleg valakinek nem tűnik fel, hogy ott mérek még a hátsó sarokban, s rám zárja az ajtót (erre is volt már kétszer példa – szerencsére a reggeli órákban)...

Egyszóval minden ment a megszokottak szerint, teljesen elmerülve a nanotechnológia rejtélyes útjain, amikor egyszer csak fura érzés fogott el... Mintha valaki sms-et küldött volna, gondoltam. 16:58 volt, előszedtem a

telefonom, s tényleg. 15:11-kor kaptam egy szöveges üzenetet Dávid barátomtól: „Kepzeld, átfestik ma az imatermet!”

Próbálok úrrá lenni a néha előtörő akut Szarvas-hiányomon (lásd egy-két korábbi bejegyzést). Már majdnem sikerült, erre az egyik szarvasi példaképetől kapok egy sms-t!!! Hihetetlen,... persze jól esett.

Este végignéztem a tábori archívumom, az eredmény a mellékelt videó lett (<http://youtu.be/bgDFA5Dvzws>).

U.i.: Ma egy macska rám ijesztett. Az egyetemről sétáltam hazafelé, amikor hirtelen kiugrott egy szemetes kosárból...

(2011. július 14., csütörtök)

Szenior kutatóktól azt tanultam, a hét utolsó munkanapján nem érdemes új, nagyszabású kísérletekbe kezdeni, mert ha nem sikerül, rossz lesz az ember egész hétvégéje. Oktalan fiataloként, gyakran igyekeztem megcáfolni ezt a „babonáságot”, s erről a szokásomról még itt Ramat Ganban sem tettem le... Megjegyzem, többkevesebb sikerrel jártak ma a tudomány rögös útjain tett lépéseim... szóval valami van a „nagy öregek” mondataiban, de azért tétlenül sem ülhet az ember!

Egy izgalmas e-mail keltette fel a figyelmemet. Budapestről érkezett és a Kémiai Kutatóközpont most publikált

2010-es Krónikáját ajánlotta a munkatársak figyelmébe. Egészen a 73. oldalig élvezettel lapozgattam a kiadványt, ekkor ugyanis az év PhD-védéseinek listájához értem. Legnagyobb meglepetésemre kihagytak a 15 fős felsorolásból. Nem álltam meg, írtam egy „köszönő levelet” az évkönyvet gondozó tudományos titkárságnak. Erre mondta volna az otthoni főnököm: „Paszti, mielőtt levelet írsz, aludj rá egyet!” Hát nem aludtam, én már csak ilyen azonnal reagáló maradok...

E kellemetlen élmény után egy örömtelibb is idézte az otthoni hétköznapiakat. Kedves kollégám, oktatótársam, Spatula Sára a Klub Rádió vendége volt a Szertáros Zsiros Laci Többet ésszel című műsorában. Eredetileg a nanotechnológiáról beszélgettek volna, de szóba került a közös Nanomozaikunk, az ovis programok, sőt még a Nanopaprika is.

U.i.: Lassan kezdem beazonosítani, melyik macskának hol van a vadászterülete. Minden utcának, boltnak, kukának megvannak a maga cicái.

(2011. július 15., péntek)

Lassan beköszönt a Shabat, megáll az élet, leállnak a buszok, vonatok... a férfiak elindulnak a zsinagógák felé, a háziasszonyok megterítik a sabati asztalt, elvégzik az utolsó, a vacsorát megelőző műveleteket a konyhában...

Egy nap a pihenésre, családi, baráti találkozásokra. Pihenni tér most a blogíró is egy kellemes ashkeloni (város Dél-Izraelben) ebéd és a Földközi-tenger üdítő hajjai után.

Mai blogbejegyzésem állítson emléket Bartha Vilmosnak, a komáromi Béke Utcai (ma Jókai Mór) Alapiskola egykori igazgatójának, aki évtizedeken át vezette az oktatási intézményt. Hosszan tartó betegeskedés után ma kísérték utolsó útjára Komáromban. Ha otthon lennék, biztos elmentem volna a temetésére...

A Béke utca nélkül sosem lettem volna vegyész, s ha nem lennék kémikus, nem lenne most ez a Posztdok Napló sem.

Köszönet egykori iskolám!

Kedves Igazgató Úr, nyugodjon békében!

U.i.: Itt ül mellettem Stella macska, aki már a kapuban köszöntött! ■

Készült az Interneten folyamatosan publikált Posztdok Napló alapján –
www.kispaszti.com

Löwinger Mancsi szakácskönyvéből

Ünnepi képviselőfánk

Évekig biztos voltam abban, hogy képtelen vagyok képviselő fánkot otthon elkészíteni. Nem tudom, hogy miért féltem megpróbálni, talán mert főleg cukrászdában láttam. Gondoltam, hogy különleges konyhai felszerelés kell hozzá. Ismerőseim is elkerülték képviselőfánkot és a nehéz, komplikált sütemények közé tették.

Héberül van egy mondás „Kínát szofrim tárbé chochmá”- A bölcsék irigysége a bölcsességet növeli. Az irigység ebben az értelemben pozitív, mert eredménye hozzájárul a tudomány és a bölcsesség fejlődéséhez, de a mindennapi életben is ajánlatos ezt a mondást elfogadni, pl. a konyhai munkában.

A média tele van sütés-főzés programokkal, híresebb szakácsok tanítják a nézőket finom, érdekes és ízletes ételek elkészítésére. A TV-ben Be valahogy úgy tudják bemutatni a konyhai műveleteket, hogy elhisszük a folyamat könnyűségét, ha a szakács utasításait lépésről lépésre betartjuk. Sokat lehet tanulni, irigyelni a pompás konyhai felszerelést, főleg a legmodernebb eszközöket, amelyeket legtöbbször úgy mutatnak be, hogy fel lehet ismerni a gyártó logóját. Ha betérsz, egy villamosági üzletbe megdöbbenve látod, hogy egy átlagos háziasszony nem engedheti meg magának az ilyen a luxust.

De nem Mira. Ő órákig tudta nézni a legnépszerűbb sütés-főzés műsorokat, szorgalmasan jegyzetelt, felvette videóra és azt mondta, hogy amit ez meg ez szakács készít, ő is el tudná ké-

szíteni. Hamarosan majdnem teljesen kicserélte a konyhai felszerelését. Elgedetten a változással, elhatározta, hogy itt az idő a bemutatásra. Mivel Mira eddig csak szorgalmas háziasszony volt, elhatározta először is a szűk családi és baráti körben hasznosítja magát. Ünnepélyes találkozókra készít megrendelésre pompás ételeket. Álma megvalósult, ma már nemcsak család és baráti kör a megrendelői. Szép sikerei vannak.

Ezt a példát azért meséltem el, mert a Mira étlapjához én is hozzájárultam a képviselőfánk receptjével. Mira elhatározta, hogy ő a TV minta szerint készít egy nagyon komplikált receptet, Krokombust. Ennek az alapja a képviselőfánk, de a különlegessége az összeállítása. A töltött fánkokat egy összeragasztjuk karamell szósszal, kb. 8-10 sort toronyformában és ezt csokoládé mázzal díszítjük. Nagyon szép, mutatós, de nem könnyű.

A mai recept ennek egy könnyű változata, mindenki tetszése szerint töltsd és díszítsd. Nem muszáj semmi tornyot alakítani, elég egy szép tálon tálalni.

Hozzávalók: 1 pohár víz, 10 dkg vaj, 1 pohár liszt, kis só, 4 egész tojás.

Elkészítés: Felforraljuk a vizet, bele tesszük a vajat, és addig főzzük, míg elolvad. Levesszük a tűzről és belekeverjük a lisztet és a sót. Visszatesszük a tűzre és vigyázva addig keverjük, míg a massa elválasztható a lábastól, és gombóc lesz. A tűzről levéve megvárjuk, míg langyos lesz. A tojásokat egyenként keverjük a főt masszába. Ha az elején úgy néz, ki mintha nem keverődne, kis türelem percek múlva sikerülni fog. A tepsit sütőpapírral béleljük, kissé megolajozzuk. 2 kanál segítségével vagy nyomósákkal halmozkat rakunk. 180 fokra előmelegített, sütőben 30 percig sütjük. Óvatosan a felső harmadát bevágjuk, hogy a meleg levegő távozzon és elzárt sütőben meg 15 percig szárítjuk.

A megszokott töltelék tejszínhab. Az ajánlott variációk: 1. a keményre felvert tejszínbe. vanília vagy csoki pudingot keverünk. 2. Csak pudingot használunk. 3. A tejszínbe olvasztott csokit keverni. 4. A tejszínbe 1 kávéskanál kávé keverünk. 5. A tejszínbe epret, málnát vagy más piros lekvárt keverünk.

Díszítésre 1 tábla jó minőségű csokoládét megolvasztunk 2 dkg vajjal és kis kanállal cseppegtetünk a fánk tetejére vékony csíkokat.

Jó étvágyat! ■

Orna Mondschein

Temetői hírek

Folyik a bejárat melletti kerítésének cseréje. Ezzel hamarosan biztonságosabbá válik a sírkert, és szebb látvány fogadja az érkezőket. A munkálatokat a kivitelező az időjárástól függően végez. ■

Ako keby to bolo včera... alebo na margo 200 mesiacov

Znovu otváram prázdny dokument vo worde. Pomaly, dôstojne vpisujem na vhodné miesto: hh2013 január ... Toto bude jubilejné číslo, toto bude 200. číslo Spravodajcu! Zozbieral som články do stálych rubriík, na mieste je už recept, rubrika Steťl, nasledujúci článok z môjho denníka. Paralelne s tým sme začali zbierať fotografie a už posielam materiál Tomimu, spoluredaktorovi. Ešte na tom pracujeme niekoľko týždňov, a už to dávame Ricsimu, ktorý časopis zalamuje a vďaka ktorého blahodarnej práci dostávajú noviny obvyklý vzhľad a môžu ísť do tlačiarne.

Tieto veci sú teraz pre nás už rutinnou, hoci vtedy 16. júna 1996, pred Dňom martýrov, keď sme stáli pred bránou cintorína, si ani jeden z nás nemyslel, že aj po 17 rokoch budeme vydávať časopis, s ktorým sme vtedy zdravili komunitu a ktorý mal vtedy tri strany (2 maďarské a 1 slovenské).

níka to nie je krátka doba. Je to už osem rokov, čo sme skladali prvý exemplár Spravodajcu s trojmiestnym číslom. Už sa ani neopovážim myslieť na to, že ak budeme takto pokračovať v práci, tak naše 300. číslo vyjde v roku 2021.

Nastal čas, aby sme sa zastavili, obzreli sa dozadu, urobili si bilanciáciu, nabrali

mesta, do okolitých obcí, do knižníc a aj k našim čitateľom a sympatizantom, ktorí žijú vzdialene od Komárna. Máme viac ako 400 vytlačených adries a ešte približne 250 elektronických. Toto vzniklo z tých novín, ktoré v roku 1996 vyšli ako doma rozmnožené, v 30 exemplároch.

Máme nových čitateľov, ale z nadseneho tímu nás, žiaľ, mnohí opustili. Oni sa už zhora pozerajú na naše nové čísla, ale už nepočujeme ich názory a pripomienky. Nie je nič ťažšieho pre vydavateľa komunitných novín, ako vymazať niekoho z adresára, písomne sa rozlúčiť s niekým v novinách, s niekým, kto zamenal predtým istý, stabilný bod.

200 mesiacov... ak niekto za 100-150 rokov začne študovať históriu miestnych Židov, bude mu stačiť to, ak nalistuje rubriky v novinách od polovice

SPRAVODAJCU
200. číslo - január 2013. Mesto: Komárno. Cena: 1,-00 €

Európsky deň židovskej kultúry

POZVÁNKA

Deň martýrov v Komárne

Paradenstvo o odškodnení

Správy o rekonštrukcii budovy Menház

Obnova strechy - Ul. Eötvösa 9

SPRAVODAJCU
200. číslo - január 2013. Mesto: Komárno. Cena: 1,-00 €

Deň martýrov v Komárne

Paradenstvo o odškodnení

Správy o rekonštrukcii budovy Menház

Obnova strechy - Ul. Eötvösa 9

SPRAVODAJCU
200. číslo - január 2013. Mesto: Komárno. Cena: 1,-00 €

Seminár SUŽM v Trenčíne

Sviatok Chanuky

Čianka a odhalenie pamätnej tabule

Obnova strechy - Ul. Eötvösa 9

Časopis pomaly dozrieval, rozšíril sa obsah – strany a z času na čas dostal krajšie oblečenie. Domácu tlačiareň a rozmnožovanie nahradila profesionálna tlačiareň. Spolu s novinami sme dopisovali aj my s bratom. Z gymnazistov sme sa stali vysokoškôlkami, následne sme vstúpili do zamestnania. Prichádzala maturita, nekonečný rad skúšok, štátnica...ale v jednej veci sme si boli obidvaja istí, že najneskôr koncom mesiaca musíme Spravodajcu vyjsť. Keď sme pri zalamovaní druhého alebo tretieho čísla sedeli u nášho mentora Feri bácsiho, ktorý nám načrtoval dlhodobé a veľkolepé plány, iba som kývol rukou a povedal: „Ale, ako by sme sa mohli dožiť 10., 25., 50. prípadne 100. čísla?“

Mal pravdu, dožili sme sa toho, že sme mohli zobrať do ruky sté číslo a teraz sa púšťame do dvestého. V prípade mesač-

silu a pokračovali až dovtedy, pokým budeme mať možnosť.

Čo sa zachovalo z uplynulých 199 mesiacov? Zostali čitatelia, tváre autorov... niekoľko úsmevov, milých slov, stísky rúk... Na začiatku sme časopis roznašali po Komárne osobne. Sadli sme si do auta vedľa otecka a každý mesiac sme absolvovali tú istú trasu. Noviny sme odovzdávali z ruky do ruky, alebo sme ich hodili do poštovej schránky. Trvalo by veľmi dlho, keby sme museli zozbierať mená tých, ktorí prispeli článkom, alebo nám napísali list a urobili zo Spravodajcu také noviny, aké sme my chceli mať. Bez nich, bez ich dobrovoľnej práce, by sme dnes nemohli oslavovať.

Už dlhšiu dobu roznašajú poštári pravidelne naše noviny, ktoré majú teraz 12 strán. Noviny putujú aj mimo

90. rokov a obdrží podrobnú, vernú kroniku posledných sedemnástich rokov našej komunity, ktorá vlani oslavovala 220 výročie vzniku.

Naša vďaka patrí rodičom, starým rodičom, príbuzným, ktorí nás vždy podporovali, a ktorí zniešali aj to, keď sme sa na obsahu niektorého čísla so spoluautorom trochu pohásterili. Sme vďační každému, kto podporoval naše noviny, predchádzajúcim a terajším spolupracovníkom: redaktorom, grafikovi, tajomníkom komunity, zahraničným a domácim „spravodajcom“... Nikdy sme neplánovali na dlhé roky dopredu, ale môžeme Vám sľúbiť, že kým budeme stačiť so silami a časom, tak budeme v práci pokračovať.

V mene redaktorov Spravodajcu:
Dr. András Paszternák
Ramát Gan, 29. decembra 2012

Spravodajca oslavuje

Jubilejné číslo (200) Spravodajcu je v našom živote významné jubileom, lebo sedemdesiat rokov, to už niečo znamená! Keď si prelistujeme archív, zistíme že Raab Feri bácsi už v osemdesiatych rokoch písal o prázdných laviciach v komunite, ktorá pomaly vymiera.

Píšeme rok 2013 a napriek pesimizmu sme ešte stále tu, ŽNO existuje a vďaka našim novinám sme sa za posledných pätnásť rokov obohatili novými ľuďmi a pestré programy čakajú na našich návštevníkov.

Pre mnohých je práve Spravodajca jediným zdrojom židovských informácií, preto je našim cieľom, podávať vyvážené informácie a rozširovať ich v širšom okruhu čitateľov. Z hľadiska udržiavania kontaktov je dôležité aj to, aby naše noviny v papierovej či elektronickej forme čítali Komárňania a ich potomkovia, ktorí žijú na piatich kontinentoch.

Žiaľ, mnohí spomedzi tých, ktorí v júni 1996 s radosťou víkali náš štart, už nie sú medzi nami, spomíname na nich s bolesťou v srdci.

Pri príležitosti jubilea je hlavné slovo

– **ĎAKUJEME!** Vydávanie takéhoto malého časopisu je na pleciah dobrovoľníkov, resp. závisí od zdrojov, ktoré sme schopní zozbierať v priebehu roka zo 4-5 miest a z darov. Je to tvrdá práca a z mesiaca na mesiac sa nám to darí.

Pri príležitosti okrúhleho jubilea by som sa chcel poďakovať každému, kto už dlhé roky, skoro dve desaťročia, pomáha v našej práci:

Andrásovi Paszternákovi, ktorý to celé vymyslel a v súčasnosti sa z Izraela zúčastňuje na našej činnosti s takým nasadením, ako keby bol doma.

Magde Vadászovej z Budapešti a **Kataríne Potokovej** z Nitry, „dievčatá“ sa zaoberajú slovenskou časťou, nesmierne veľa pracujú na prekladoch.

Zsuzse Paszternák Kertész, ktorá od prvého čísla robí korektúru maďarských stránok.

Ferencovi Piczekovi, ktorý rieši všetky problémy v oblasti informatiky a na začiatku nám pomáhal aj s tlačou novín.

Orne Mundscheinn, ktorá nás z mesiaca na mesiac z Izraela zásobuje receptami, životnými príbehmi.

Ricsimu Saláthovi, ktorému ďakujeme za zalamovanie strán a za to, že naše noviny majú pekný vzhľad, sú vkusné a farebné.

Tímu tlačiarne **Nec Arte s.r.o.**, kde od roku 2008 tlačia pre nás Spravodajcu.

Antonovi Pasternákovi, ktorý okrem dobrých rád mesačne odnáša noviny z tlačiarne do Menházu.

Judite Haasovej, riaditeľke našej kancelárie, ktorá sa stará o distribúciu.

Ďakujeme každému, kto spolupracoval v niektorom z 200 vydaných čísiel!

Pri príležitosti jubilea prajem každému členovi nášho tímu veľa síl od Všemohúceho, aby sa ešte dlho mohol zúčastňovať na tvorbe Spravodajcu! ■

*Tamás Paszternák,
redaktor a spolutvorca Spravodajcu*

Petr Papoušek...

(Pokračovanie zo strany 2.)

Od poloviny roku 2004 po ukončení studia ve Švédsku pracuji na ŽO Olomouc, kde pôsobím i nyní jako předseda. V období 2004-2012 jsem byl zvolen do Prezidia a podílel se na vedení FŽO. Dále jsem byl delegován do mezinárodních organizací, jako jsou ECJC (Evropská rada židovských komunit), ITF (Mezinárodní výbor pro vzdělávání, připomínku a výzkum holocaustu) a v poslední řadě jsem zastupoval FŽO ve správní radě ESLI (Evropský institut odkazu šoa). 18. prosince 2012 mě Rada FŽO zvolila předsedou FŽO na období 2012-2016. Jsem ženatý a mám dvě děti. Nedávno ste boli zvolený za predsedu FZO v ČR. Aké sú najdôležitejšie úlohy zväzu na najbližšie obdobie? Aké plány máte na najbližšie obdobie?

Prvním úkolem bude nastavení pravidel pro finance, které FŽO získá na základě zákona o majetkovém vyrovnání státu a církví. Do roku 2012 byly církve a to i FŽO částečně financovány ze státního rozpočtu. Peníze směřovali především na platy duchovních a tímto způsobem byla zabezpečena významná část činnosti většiny židovských obcí v ČR. Od roku 2013 již klasické financování

církví neplatí. Budeme dostávat částku na podporu činnosti po dobu 17 let a po dobu 30 let finanční odškodnění. Federace a židovské obce se

musí připravit, že za 30 let peníze od státu vyschnou. Je třeba nyní získané prostředky využít a investovat efektivně, aby byl zajištěn příjem do budoucna.

Ako hodnotíte súčasný stav židovských

komunit v ČR? Aké plány máte ohľadne budúcnosti v oblastiach vzdelávania, kultúrneho a náboženského života?

V dnešní době existuje 10 židovských obcí v České republice. Jejich stav je různý, přesto se většina z nich potýká se základním problémem, který představuje pokles členské základny. Rád bych, aby FŽO vytvořila stabilní projekt na principu setkání ČR-SR nebo tolik oblíbeného Limmudu. Všechny tři zmíněné aspekty by měly být součástí projektu, vzdělávání, kultura a náboženství. Věřím, že je to jeden z možných nástrojů, jak udržet stávající členy a po případě přilákat nové.

Ako sa rozvíjajú medzinárodné vzťahy FZO v ČR? Aké kontakty máte s komunitou na Slovensku a v strednej Európe?

Mezinárodní vztahy FŽO jsou na dobré úrovni. Jsme členy EJC a EJJ. Spolupracujeme s JDC a WJC. V rámci projektů podpory přeživších provádíme pravidelně konzultace s Claims konference. Asi před dvěma lety jsem se setkal s předsedou ÚZ ŽNO na Slovensku Igorem Rintelem a věřím, že to nebylo naše poslední setkání. Až bude příležitost, rád bych navštívil Slovensko a navázal na naše dobré vztahy. ■

Pripravujeme publikáciu

V marci vydáme publikáciu s názvom Mozaiky z histórie židovskej komunity v Komárne. V tejto súvislosti pripravujeme výňatok z nemecky písanej publikácie hlavného rabína Ármina Schitzera Židovské kultúrne obrázky. Publikáciu do slovenčiny prekladá Katarína Potoková a do maďarčiny Mihály Risovannij.

Pred niekoľkými rokmi sme obdržali dar z Izraela – zasadací poriadok ortodoxnej synagógy v hebrejčine. Zsuzanna Toronyi prepísala mená do maďarčiny a zanedlho budú prístupné. ■

Do daru sme dostali odznak

Pán Jozef Dukes z Bratislavy daroval našej ŽNO zaujímavý a cenný odznak. Odznak židovského spevokolu v Komárne sme doteraz nevideli, nepoznali. Odteraz bude vystavený v Mikromúzeu Ármina Schnitzera. ■

Petr Papoušek – nový predseda FZO v ČR

Narodil jsem se v Olomouci v roce 1977 do asimilované židovské rodiny. Židovskou obec v Olomouci jsem začal navštěvovat po té, co se můj děda Miloš Dobrý stal v devadesátých letech jejím tajemníkem. Účastnil jsem se židovských táborů v zahraničí a setkání evropské mládeže. Během studií na ekonomické fakultě jsem strávil jeden školní rok v Jeruzalémě na Hebrejské univerzitě. Po dokončení vysokoškolského vzdělání v oboru makroekonomie jsem následně získal roční stipendium ve Stockholmu na Evropském institutu pro židovská studia – Paideia.

(Pokračovanie na strane 3.)

Žiadame Vašu podporu

Vážení čitatelia!

Prosíme Vás, aby ste podľa Vašich možností podporovali programy ŽNO v Komárne, ako aj vydávanie Spravodaja, údržbu budov a obnovu cintorína.

Od 1. januára 2008 môžete zasielať peniaze na nasledujúce účty (je možnosť platiť osobne na sekretariáte, ako aj poukázanie peňazí šekom):

Poukázanie peňazí z územia SR:

26384962/0900- Slovenská sporiteľňa alebo
10103804/5200- OTP Slovakia

Poukázanie peňazí zo zahraničia:

Adresa: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovenská republika

IBAN: SK0609000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX
Adresa banky: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno

alebo

IBAN: SK5252000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX
Adresa banky: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Ďakujeme!

Krátke správy

☆ Spravodajcu, Komárňanskú židovskú náboženskú obec a klub Šalom podporili: Ágnes a Smuel Navon (Bnei Brak), Megová Mária (Komárno), Bruckner Ibolya (Hurbanovo), D.V, Alena Bugárová (Bratislava), Karol Fenyes (Liptovský Hrádok) a darcovia, ktorí si priali zostať v anonymite. Ďakujeme!

☆ Z nadačnej podpory sme kúpili nové lavice, ktoré na jar umiestnime na dvore Menházu.

☆ Rozšírili sme našu knižnicu, popri knihách už máme aj CD-čka. Čakáme na Vás, milí čitatelia!

☆ V januári sme sa prihlásili do viacerých súťaží, od ich úspechu závisí to, aké programy budeme môcť realizovať v priebehu roka.

Predbežne o Purime

Klub Šalom pri ŽNO v Komárne aj v tomto roku usporiada v nedeľu 24. februára 2013 stretnutie pri príležitosti sviatku Purim. Program bude moderovať Mihály Risovannij. Srdečne Vás pozývame! ■

Správy o cintoríne

Prebíha výmena oplotenia pri bráne cintorína, takže zanedlho už bude bezpečnejší. V neposlednom rade sa zlepšil aj estetický vzhľad, ktorý víta uvíta návštevníkov. Práce prebiehajú v závislosti od počasia. ■

Zimná nálada v Komárne

Od začiatku tu je sídlo redakcie Spravodajcu

Celosvetový pamätný deň holokaustu a TuBi Švat

ŽNO v Komárne Vás srdečne pozýva na stretnutie pri príležitosti Celosvetového pamätného dňa holokaustu a sviatku TuBi Švat, ktoré sa uskutoční v nedeľu 27. januára 2013 v Menháze (Ulica Eötvösa 15.). Program je bezplatný, bude prebiehať v slovenskom a maďarskom jazyku. Stretnutie sa realizuje s finančnou podporou vlády Slovenskej republiky a Národného kultúrneho fondu Maďarska.

14:30 – Horthyho režim

Téma prednášky je úloha a zodpovednosť maďarskej politickej elity a štátneho aparátu pri príprave a realizácii holokaustu.

Historik Pamätného centra holokaustu Dr. László Csósz. Titul PhD. získal na Univerzite v Segedíne (Páchatelia, očiti svedkovia, obeť – holokaust v župe Jász-Nagykun-Szolnok). Zaoberá sa výskumom maďarských Židov v modernej dobe a taktiež holokaustom.

15:15 – Receptár z tieňa smrti...

(Stratégie prežitia v koncentračných táboroch) – prednáška dr. Szilvie Czingel.

Segedínsky guláš, orechové tyčinky, zemiakové šišky, snehové pusinky s orieškami, hurky, karfiol v palacinkovom cestíčku, telacie na rošte, pomarančové tyčinky, zákusky na spôsob Gerbeaud, falošný špik s vajčkom, plnený husací krk... a iné známe dobroty. Tieto môžete nájsť v televíznych reláciách, v širokej palete kuchárskych kníh, v moderných blogoch gastroblogerov aj v modernej prepracovanej alternatíve.

Keď čítame tieto riadky, objaví sa nám meštianska kuchyňa z doby pred druhou svetovou vojnou, ale v tejto je niečo mimoriadneho, otrasného, až človeku naskočí husacia koža. Túto kuchársku knihu napísalo päť budapeštianskych zajatkyň v ženskom baraku koncentračného tábora v Lichtenwörte, keď už bo-

li v tieni smrti, trpeli zavšivavením, mali týfus, od hladu boli vychudnulé na kosť. Recepty sa našli náhodou 62 rokov po vojne a pre budúce generácie ich zachovala jediná z nich, ktorá prežila tieto útrapy.

Dr. Szilvia Czingel je etnografka – muzeologička, vyštudovala kultúrnu antropológiu. Jej oblasť výskumu zahŕňa históriu kultúry osobnej hygieny, židovskú etnografiu a folklór, výskum oral history. V uvedených témach zverejnila niekoľko publikácií. Bola spolukurátorkou viacerých výstav fotografií a etnografie. Teraz pracuje v Centrope – Výskumnom stredisku histórie židovských rodín. Narodila sa v Bratislave, maturovala v gymnáziu na Dunajskej ulici. Tancovala v ľudovom súbore Ifjú Szívek (Mladé srdcia). Študovala v Budapešti, kde aj žije. Jej rodičia sú dodnes obyvateľmi Bratislavy.

16:00 – TuBi Švat

15. deň mesiaca švat je podľa židovskej tradície oslavou blížiacej sa jari – Nového roku stromov. Tento rok na ten istý deň pripadá aj Celosvetový pamätný deň holokaustu, čo môže byť symbolom toho, že komárňanská židovská komunita aj naďalej žije. O sviatku bude prednášať rabín Péter Joel Totha.

Péter Joel Totha: Študoval v Budapešti na Židovskej univerzite, v štúdiách pokračoval v Jeruzaleme v ješivách Ohr Samayach a Torah VöEmunah. Diplom prevzal v roku 2006. Od marca 2007 je rabínom v synagóge Bet Eliahu na ulici Páva v Budapešti, kde sa mu podarilo obnoviť cirkevný život. V roku 2009 nastúpil ako rabín na Vojenský rabinát Ministerstva obrany, 15. apríla 2012 ho vymenoval minister obrany za vedúceho vojenského rabína. Už štvrtý rok každý druhý týždeň učí na ŽNO v Győri, kde celebruje aj obrady. ■

PA

